

Abstrakt

Vzdělání je nástrojem vzestupné sociální mobility, a proto je nutné zabezpečit rovný přístup k němu všem společenským skupinám bez ohledu na jejich sociální či zdravotní charakteristiky. Jednou z mnoha skupin, která čelí zhoršenému přístupu ke vzdělání, je populace osob se zdravotním postižením. Ty se totiž v různých fázích svých vzdělávacích trajektorií setkávají s omezeními a překážkami, které jim podstatně ztěžují dosažení vyšších úrovní vzdělání.

Ústředním tématem dizertační práce je přístupnost vysokoškolského vzdělání pro osoby se zdravotním postižením, tedy šance, že se plnohodnotně integrují do akademického života a prostředí a zdárně studium na vysoké škole absolvují. Teoretická část práce vytváří výchozí informační rámec zvoleného tématu, předkládá různá pojetí klíčových konstruktů práce a zasazuje je do relevantního oborového rámce – sociologie vzdělávání. Předmětem teoretického výkladu jsou rovněž teorie vzdělanostních nerovností a jednotlivé fáze vzdělávacího procesu osob se zdravotním postižením.

V rámci provedené kvantitativní výzkumné studie je pozornost věnována především motivaci studentů se zdravotním postižením zahájit vysokoškolské studium stejně jako vlivům působícím na výběr studijního oboru. Předmětem výzkumného zájmu jsou také překážky, se kterými se mohou studenti v průběhu svého studia na vysoké škole setkat, a následně zdroje, kterých mohou k jejich překonávání využívat. Studie vyústí v sledování úspěšnosti studentů se zdravotním postižením, která je vyjádřena jak subjektivně, tak objektivně na základě frekvence opakování dílčích zkoušek a délky doby studia. Výchozí teoretickou koncepcí se stal Tintův model retence studentů na vysoké škole (Tinto, 1975). Studie byla provedena v prostředí Univerzity Karlovy v Praze na totálním výběru studentů se zdravotním postižením.

Klíčová slova:

Vzdělanostní nerovnosti; vysokoškolské studium; studenti se zdravotním postižením; motivace ke studiu a volbě oboru; zdroje a překážky ve studiu; úspěšnost studia